

F. t. l. vedr. social pension

Lovforslag nr. L 175. Fremsat den 5. februar 1999 af Socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension

(Nedsættelse af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år m.v.)

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, som ændret ved lov nr. 859 af 8. december 1998, § 1 i lov nr. 914 af 16. december 1998, § 3 i lov nr. 1038 af 23. december 1998 og § 2 i lov nr. 1039 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, nr. 1, § 3, stk. 2, § 3, stk. 3, 4. pkt., § 4, § 5, stk. 3, § 10, stk. 1, 1. pkt., § 37, 1. pkt., og to steder i § 52, stk. 1, ændres »67.« til: »65.«.
2. I § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, § 12, stk. 1, § 13, stk. 1, § 14, stk. 2, nr. 2, § 14, stk. 3, nr. 1-3, § 16, stk. 1, § 18, stk. 1 og § 20, stk. 2, ændres »67« til: »65«.
3. I § 28, stk. 3, nr. 1, indsættes efter »lovgivningen i en«: »anden EU/«.
4. I § 28, stk. 3, indsættes som nr. 6:
»6) Sygedagpenge, arbejdsledighedsdagpenge og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode, hvori der foretages efterbetaling af pension, jf. § 32, stk. 1, fradrages.«.
5. I § 29, stk. 2, 1. pkt., udgår: »delefterløn«.
6. § 31, affattes således:
»Grundbeløb til folkepensionister nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 27. Grundbeløb til førtidspensionister nedsættes med 60 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 28.«.
7. I § 44, stk. 1, nr. 2, udgår: »for enlige«.
8. I § 49, stk. 1, nr. 1, ændres »44.328« til: »48.024«.
9. § 49, stk. 1, nr. 2, affattes således:
»2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, stk. 5, udgør 204.100 kr. Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 28, stk. 5, udgør 204.100 kr. for enlige og 138.400 kr. for gifte.«.
10. § 49, stk. 1, nr. 3, affattes således:
»3) Pensionstillæg efter §§ 12 og 13 udgør for enlige, jf. stk. 2, 2. pkt., 47.616 kr. årlig og for andre 21.468 kr. årlig.«.
11. I § 49, stk. 1, nr. 4, ændres »41.600« til: »45.000« og »83.300« til: »90.300«.
12. I § 49, stk. 1, nr. 5, ændres »10.900 til«: »11.800« og »21.900« til: »23.700«.
13. I § 49, stk. 1, nr. 6, ændres »21.576« til: »23.364« og »18.360« til: »19.896«.
14. I § 49, stk. 1, nr. 7, ændres »21.684« til: »23.496« og »17.616« til: »19.080«.
15. I § 49, stk. 1, nr. 8, ændres »29.772« til: »32.244« og »21.540« til: »23.328«.
16. I § 49, stk. 1, nr. 9, ændres »11.256« til: »12.204«.
17. I § 49, stk. 1, nr. 10, ændres »22.524« til: »24.408«.

18. I § 49, stk. 1, nr. 11, ændres »44.940« til: »48.696«.
19. I § 49, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »pensionstillæg, jf. stk. 1, nr. 3«: », ved opgørelse af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personligt tillæg, jf. § 29 og ved fradrag i den opgjorte indtægt efter stk. 1, nr. 4 og 5«.
20. I § 49, stk. 3, 2. pkt., ændres »1995« til: »2000«.
21. § 49, stk. 5, affattes således:
»Stk. 5. Pensionstillæg til andre, jf. stk. 1, nr. 3, forhøjes den 1. januar 2000 med 360 kr. Beløbet i 1. pkt. reguleres med satsreguleringsprocenten, jf. stk. 3, 1. pkt., og reguleres første gang den 1. januar 1999.«.
22. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »792« til: »864«.
23. I § 69, stk. 1, 3. pkt., ændres »1.716« til: »1.860«.
24. I § 69, stk. 2, 2. pkt., ændres »2.412« til: »2.616«.
25. I § 69, stk. 2, 3. pkt., ændres »3.492« til: »3.780«.
26. I § 70, stk. 1, 2. pkt., ændres »3.360« til: »3.648«.
27. I § 71, 2. pkt., ændres »4.776« til: »5.184«.
28. I § 72, stk. 1, 2. pkt., ændres »7.956« til: »8.616«.
29. I § 72 b, stk. 1, ændres i 1. pkt. »24.468« til: »26.508«, og i 2. pkt. ændres »stk. 5, jf. stk. 6,« til: »stk. 3, jf. stk. 4,«.
30. I § 72 c, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 5, jf. stk. 6,« til: »stk. 3, jf. stk. 4,«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1999, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1 og 2, finder anvendelse for personer, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere.

Stk. 3. Personer, der er omfattet af stk. 2, som har fået tilkendt førtidspension med virkning fra før den 1. juli 1999, og som umiddelbart inden det fyldte 65. år modtager førtidsbeløb, invaliditetsbeløb eller erhvervsudygtighedsbeløb, jf. § 13 i lov om social pension, bevarer fortsat disse tillæg som 65-66 årige. Erhvervsudygtighedsbeløbet indgår ikke i opgørelsen af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personlige tillæg efter § 29 i lov om social pension.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets indhold

Som led i aftalen om finansloven for 1999 mellem regeringen og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti foreslås ændringer i lov om social pension med henblik på nedsættelse af folkepensionsalderen fra 67 år til 65 år.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidige fremsatte lovforslag om efterløn og indgår således som et delelement i regeringens samlede forslag om et nyt tilbagetrækningsystem.

Gennem de senere år har stadig flere forladt arbejdsmarkedet flere år før folkepensionsalderen. Den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er for øjeblikket 60 til 61 år.

For regeringen er det et vigtigt mål at vende holdningen til det nuværende tilbagetrækningstidspunkt, således at flere over 60-årige forbliver på arbejdsmarkedet. Dette skal ses i lyset af, at antallet af ældre vil stige markant i de kommende år, samtidig med at antallet af de 18 til 60 årige vil stagnere. Denne demografiske udvikling betyder, at skattetrykket vil komme under pres, og råderummet for serviceforbedringer vil blive mindre, såfremt der ikke foretages ændringer af tilbagetrækningssystemet med henblik på at øge arbejdsstyrken.

Om den nærmere baggrund for ændring af efterlønsordningen henvises til lovforslaget herom.

Lovforslagene giver samlet set en større økonomisk tilskyndelse til at arbejde - også for folkepensionister - og vil tillige understøtte den seniorpolitiske udvikling, der er igang på arbejdsmarkedet.

Der skabes således bedre muligheder og vilkår for personer over 60 år, der bliver på arbejdsmarkedet. Sammen med ændringerne vedrørende efterløn forventes forslaget at bidrage til en senere og mere gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Med nedsættelsen af folkepensionsalderen skabes der et ensartet forsørgelsesgrundlag for alle på 65 år og derover, og der gives samtidig en tilskyndelse til at supplere folkepensionen med indtægt ved personligt arbejde.

Efter gældende regler kan folkepension udbetales til personer, der er fyldt 67 år.

Det foreslås, at folkepensionsalderen nedsættes til 65 år for alle, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere. Hermed tilpasses folkepensionsalderen i højere grad tilbagetrækningsmønsteret blandt ældre på arbejdsmarkedet, hvor relativt få 65-66 årige er i arbejde.

For at øge den økonomiske tilskyndelse til at bibeholde beskæftigelse efter overgang til folkepension foreslås det, at indtægtsregulering for arbejdsindkomst i folkepensionens grundbeløb sænkes fra 60 pct. til 30 pct., og at fradragsbeløbet gøres ens for gifte og enlige. Fradragsbeløbet fastsættes svarende til det gældende niveau for enlige og udgør 204.100 kr. for 1999. Den samlede konsekvens heraf er, at folkepensionens grundbeløb først bortfalder ved en indkomst ved personligt arbejde på 364.100 kr. Den mere lempelige indtægtsregulering gælder for alle nuværende som kommende folkepensionister.

En konsekvens af forslaget om nedsættelse af folkepensionsalderen er, at personer, der modtager førtidspension, vil overgå til folkepension to år tidligere. Det foreslås derfor, at personer, der har fået tilkendt førtidspension med virkning fra før den 1. juli 1999, og som modtager forhøjet almindelig førtidspension, mellemste førtidspension eller højeste førtidspension umiddelbart inden overgangen til folkepension, bevarer de særlige tillæg, der er forbundet hermed, som 65- og 66-årige. Det drejer sig om følgende tillæg (førtidspensionstillæg): Førtidsbeløb, invaliditetsbeløb og/eller erhvervsudygtighedsbeløb. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne til § 2, stk. 3.

Det vil nærmere blive overvejet, hvorledes fremtidige førtidspensionister kan kompenseres.

Som følge af nedsættelsen af folkepensionsalderen fremsættes der samtidig lovforslag vedrørende konsekvensændringer i de berørte ministeriers lovgivning. Der henvises til dette lovforslag.

Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget medfører en midlertidig merbelastning for kommunerne til behandling af både 65- og 67-åriges ansøgning om folkepension i årene 2004-2006.

Forslaget medfører merudgifter i Den Sociale Sikringsstyrelse som følge af en ekstra tilgang af internationale pensionsansøgninger i årene 2003-2006. Merudgifterne til at behandle sagerne og til at ekspedere udbetalingerne anslås i de fire år at udgøre henholdsvis 2,1 mill. kr., 4,5 mill. kr., 9,2 mill. kr. og 1,8 mill. kr. Ansøgning fra udlandet kan indgives i indtil et år, før pensionsalderen opnås.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget om, at indtægtsregulering for arbejdsindkomst i folkepensionens grundbeløb sænkes fra 60 pct. til 30 pct., og at fradragsbeløbet gøres ens for gifte og enlige, medfører merudgifter på 60,0 mill. kr. i 1999, 119,4 mill. kr. i 2000, 118,9 mill. kr. i 2001 og 118,3 mill. kr. i 2002.

Forslaget om at nedsætte folkepensionsalderen fra 67 til 65 år medfører merudgifter på skønsmæssigt 332,6 mill. kr. i 2004, 2.431,2 mill. kr. i 2005, 4.402,4 mill. kr. i 2006 og 4.694,4 mill. kr. i 2007.

I skønnet indgår der merudgifter på godt 548,2 mill. kr. i 2004, 3.967,9 mill. kr. i 2005, 7.352,4 mill. kr. i 2006 og 7.969,0 mill. kr. i 2007 til folkepension, personlige tillæg, varmetillæg samt bevarelse af førtidspensionstillæg, og mindredgifter på godt 215,6 mill. kr. i 2004, 1.536,7 mill. kr. i 2005, 2.950,0 mill. kr. i 2006 og 3.274,6 mill. kr. i 2007 til førtidspension, kontanthjælp, ATP til kontanthjælps-

modtagere, sygedagpenge, invaliditetsydelse, delpension, fleks- og skånejob samt beskyttet beskæftigelse.

Forslaget indebærer statslige merudgifter på ca. 370,8 mill. kr. i 2004, 2.759,5 mill. kr. i 2005, 5.157,6 mill. kr. i 2006 og 5.661,4 mill. kr. i 2007, og kommunale mindredgifter på godt 37,0 mill. kr. i 2004, 325,3 mill. kr. i 2005, 750,6 mill. kr. i 2006 og 962,4 mill. kr. i 2007. Endelig er der amtskommunale mindredgifter på 1,2 mill. kr. i 2004, 3,1 mill. kr. i 2005 og 4,6 mill. kr. i 2006 og frem.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

De samlede provenumæssige virkninger af lovforslagene, der vedrører justering af tilbagetrækningsreglerne, er opgjort i lovforslaget om efterløn.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre erhvervsmæssige eller miljømæssige konsekvenser. Lovforslaget indebærer ikke administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Forslaget vil få betydning for de personer, som i medfør af forordning (EØF) nr. 1408/71 om vandrende arbejdstageres og selvstændiges sociale sikring, er berettiget til dansk pension. Denne persongruppe vil efter forslaget få ret til pension fra det fyldte 65. år. Lovforslaget indeholder herudover ikke EU-retlige aspekter.

Høring

Lovforslaget har været sendt til høring i samtlige ministerier, og sendes samtidig med fremsættelsen til høring i de kommunale organisationer, ældreorganisationerne og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/ Merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Ved fuld virkning i 2007 ca. 4,8 mia.kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	Der vil være en midlertidig merbelastning til behandling af både 65- og 67-åriges ansøgning om folkepension i årene 2004-2006. Merudgifterne til at behandle sagerne og til at ekspedere udbetalingerne i Den Sociale Sikringsstyrelse anslås i de fire år at udgøre henholdsvis 2,1 mill. kr., 4,5 mill. kr., 9,2 mill. kr. og 1,8 mill. kr.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	-	-
Administrative konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	Der er ved lovforslaget taget hensyn til forordning (EØF) nr. 1408/71.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-2

I lovens § 2 er retten til pension betinget af, at modtageren har dansk indfødsret.

Kravet om dansk indfødsret gælder dog ikke for personer, der har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Indgives ansøgningen efter det fyldte 67. år, skal bopælskravene være opfyldt ved det fyldte 67. år.

Det foreslås, som en konsekvens af forslaget om at nedsætte folkepensionsalderen til 65 år, at undtagelsen til kravet om dansk indfødsret skal gælde for personer, der har haft bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år. Bopæls-

kravet skal være opfyldt ved det fyldte 65. år, hvis ansøgningen indgives herefter.

Efter gældende regler er retten til pension som hovedregel betinget af fast bopæl i Danmark. Der findes dog enkelte undtagelser for personer, der er fyldt 67 år, jf. lovens § 3.

Som konsekvens af en nedsættelse af folkepensionsalderen foreslås undtagelsesreglerne fremover at gælde for personer, der er fyldt 65 år.

Efter lovens § 4 er retten til pension betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år.

Ved nedsættelse af pensionsalderen til 65 år foreslås det, at de 3 års fast bopæl her i riget skal være opfyldt mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

I den gældende lov om social pension fremgår reglerne om optjening og opgørelse af bopælstid af §§ 5-11. Det følger heraf, at retten til fuld pension for

personer, som er fyldt 67 år, er betinget af, at ansøgeren har haft fast bopæl her i riget i 40 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år.

Er betingelsen for fuld pension ikke opfyldt, fastsættes pensionen efter forholdet mellem bopælstiden og 40 år. Ved overgang fra førtidspension til folkepension udbetales pensionen med samme antal fyrretyvendele som det, hvormed pensionen hidtil har været udbetalt.

Med forslaget om en nedsættelse af folkepensionsalderen, vil fuld folkepension stadig være betinget af 40 års fast bopæl her i riget. Det foreslås, at de 40 år skal optjenes i perioden mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

Pensionen beregnes fortsat efter forholdet mellem bopælstiden og 40 år og udbetales med samme antal fyrretyvendele som hidtil i forbindelse med overgang fra førtidspension til folkepension.

Ifølge gældende regler er ret til fuld pension for personer under 67 år betinget af, at bopælstiden udgør mindst 4/5 af årene fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Efter lovforslaget vil der kunne optjenes ret til førtidspension indtil det fyldte 65. år.

Som en konsekvens af en nedsættelse af folkepensionsalderen kan førtidspension, bistands- og plejetillæg samt invaliditetsydelse efter forslaget tilkendes personer i alderen 18 til 65 år.

Af lovens § 20 fremgår, at kommunalbestyrelsen skal udsende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid inden det fyldte 67. år. Ved nedsættelse af folkepensionsalderen skal meddelelsen udsendes i rimelig tid inden det fyldte 65. år.

Efter lovens § 37 overgår personer, der har ret til førtidspension eller invaliditetsydelse, automatisk til at modtage folkepension ved det fyldte 67. år. Disse personer vil efter forslaget automatisk overgå til folkepension ved det fyldte 65. år.

Endelig fremgår det af lovens § 52, at det er staten, der afholder udgifterne til folkepension. Der er således alene tale om en konsekvensændring i § 52 som følge af, at folkepensionsalderen foreslås nedsat til 65 år.

Til nr. 3

I § 28, stk. 3, nr. 1, foreslås det præciseret, at der alene kan ske fradrag for skattepligtig social pension

og for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en *anden* EU/EØS-medlemsstat. Præciseringen har til formål at understrege, at der ikke kan ske fradrag for anden dansk pension omfattet af og beregnet efter forordning (EØF) nr. 1408/71, som f.eks. en dansk tjenestemandspension.

Til nr. 4

Efter § 32, stk. 1, i lov om social pension som affattet i § 1 i lov nr. 914 af 16. december 1998, skal udbetalte sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp fratrækkes i de tilfælde, hvor førtidspension tilkendt efter § 14 medfører efterbetaling af pension for den samme periode, som de nævnte ydelser er blevet udbetalt. Som en konsekvens heraf foreslås det præciseret, at sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp i disse tilfælde ikke samtidig skal indgå i indtægtsgrundlaget ved beregning af pensionen.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at delefterløn i lovforslaget om de nye efterlønsregler foreslås afskaffet.

Til nr. 6

Efter de gældende regler nedsættes grundbeløbet med 60 pct. af den del af det opgjorte indtægtsgrundlag, der overstiger et nærmere fastsat fradragsbeløb, jf. lovens § 49, stk. 1, nr. 2. Denne indtægtsregulering gælder for beregning af grundbeløb for såvel folkepension som førtidspension.

Folkepensionens grundbeløb kan alene nedsættes, hvis pensionisten har *arbejdsindtægter*. Det foreslås, at indtægtsreguleringen af folkepensionens grundbeløb ændres, således at grundbeløbet alene nedsættes med 30 pct. af den opgjorte arbejdsindkomst, der overstiger fradragsbeløbet. Der sker således en væsentlig mere lempelig indtægtsregulering af folkepensionens grundbeløb.

Til nr. 7

Da grundbeløbet for enlige, samlevende og gifte er ens, foreslås henvisningen til enlige at udgå.

Til nr. 8, 10-18, 20 og 22-29

I den gældende lov om social pension er de anførte beløb angivet i 1994-satser. Beløbene blev på dette tidspunkt ændret som følge af ændringerne i skatte-

systemet pr. 1. januar 1994. I den forbindelse blev det forhøjede personfradrag til pensionister ophævet, og der blev gennemført en delvis bruttoficering af pensionsydelseerne. Som kompensation i forhold til reelt enlige pensionisters særligt forhøjede personfradrag indførtes et midlertidigt særligt pensionstillæg, der kun blev udbetalt til reelt enlige.

I perioden 1. januar 1995 til 1. januar 1999 er dette særlige pensionstillæg gradvist blevet overført til det almindelige indtægtsafhængige pensionstillæg. Da denne regulering nu er fuldt gennemført, foreslås de gældende sats for 1999 anført i lov om social pension. Beløbene vil første gang blive reguleret den 1. januar 2000 med satsreguleringsprocenten.

Til nr. 9

Efter de gældende regler er fradragsbeløbet i den opgjorte indtægt for grundbeløb forskelligt for enlige og gifte. Dette gælder for såvel folkepensionister som førtidspensionister.

Det foreslås, at fradragsbeløbet for såvidt angår folkepensionens grundbeløb gøres ens for enlige og gifte og dermed også for samlevende. Fradragsbeløbet fastsættes svarende til det gældende niveau for enlige og udgør 204.100 kr. for 1999. Jf. bemærkningerne til nr. 6 er den samlede konsekvens, at folkepensionens grundbeløb først bortfalder ved en indkomst ved personligt arbejde på 364.100 kr.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til nr. 8, 10-18, 20 og 22-29.

Til nr. 19

Efter § 29 i lov om social pension som affattet i lov nr. 914 af 16. december 1998, ligestilles samlevende og gifte i relation til opgørelse af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg og personligt tillæg. Dette foreslås således præciseret i § 49, stk. 2, 2. pkt.

Til nr. 21

Ifølge § 49, stk. 5, i lov om social pension som affattet i lov nr. 859 af 8. december 1998, forhøjes gifte og samlevende pensionisters pensionstillæg med 360 kr. pr. 1. januar 1999 og med yderligere 360 kr. den 1. januar 2000. Begge beløb reguleres med satsreguleringsprocenten; første gang 1. januar 1999. Jf. bemærkningerne til nr. 8, 10-18, 20 og 22-29 anføres de gældende sats for 1999 i lov om social

pension. Det betyder, at forhøjelsen pr. 1. januar 1999 er indregnet i den angivne sats i § 1, nr. 10 i dette lovforslag. Pensionstillægget for gifte og samlevende pensionister skal derfor alene forhøjes med 360 kr. den 1. januar 2000.

Til nr. 30

Der er alene tale om en konsekvensrettelse.

Til § 2

Til stk. 1

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. juli 1999, jf. dog stk. 2. Forslaget om fradragsbeløb og indtægtsregulering af folkepensionens grundbeløb gælder således fra den 1. juli 1999 for alle, der modtager folkepension.

Til stk. 2

Forslaget om nedsættelsen af folkepensionsalderen foreslås at træde i kraft den 1. juli 1999 med virkning for personer, der fylder 60 år denne dato eller senere. Personer, der før den 1. juli 1999 er fyldt 60 år, omfattes af de hidtil gældende regler.

Til stk. 3

Det foreslås, at personer, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere, som har fået tilkendt førtidspension med virkning fra før den 1. juli 1999, og som umiddelbart inden overgangen til folkepension har modtaget førtidsbeløb, invaliditetsbeløb eller erhvervsudygtighedsbeløb, kan bevare disse særlige tillæg som 65- og 66-årige. Hvilke/t tillæg, der bevares, afhænger af, hvilken type førtidspension, der var tilkendt umiddelbart før overgangen til folkepension.

Tillæggene indgår ikke i folkepensionistens indtægtsgrundlag i forbindelse med beregning af pensionstillæg og personligt tillæg.

Personer, der først tilkendes førtidspension med virkning fra den 1. juli 1999 eller senere, modtager folkepension uden særlige tillæg efter det fyldte 65. år. Dette gælder også for personer, som har fået frakendt en førtidspension, og som den 1. juli 1999 eller senere tilkendes førtidspension på ny. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, som ændret ved lov nr. 859 af 8. december 1998, § 1 i lov nr. 914 af 16. december 1998, § 3 i lov nr. 1038 af 23. december 1998 og § 2 i lov nr. 1039 af 23. december 1998, foretages følgende ændringer:

§ 2....

Stk. 2. Dette gælder dog ikke:

1) Personer, der har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Indgives ansøgningen efter det fyldte 67. år, skal bopælskravene være opfyldt ved det fyldte 67. år.

2)...

§ 3....

Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer med dansk indfødsret, som er fyldt 67 år, og som har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år.

Stk. 3. Personer med dansk indfødsret, som tager bopæl i udlandet efter at have fået tillagt pension, bevarer retten til pension, hvis de efter det fyldte 15. år har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år eller i mindst 1/4 af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Bopælskravet efter 1. pkt. skal være opfyldt umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Er ansøgningen indgivet efter det fyldte 67. år, skal bopælskravet være opfyldt ved det fyldte 67. år.

Stk. 4....

§ 4. Retten til pension er betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år.

1. I § 2, stk. 2, nr. 1, § 3, stk. 2, § 3, stk. 3, 4. pkt., § 4, § 5, stk. 3, § 10, stk. 1, 1. pkt., § 37, 1. pkt., og to steder i § 52, stk. 1, ændres »67.« til: »65.«.

2. I § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, § 12, stk. 1, § 13, stk. 1, § 14, stk. 2, nr. 2, § 14, stk. 3, nr. 1-3, § 16, stk. 1, § 18, stk. 1 og § 20, stk. 2, ændres »67« til: »65«.

§ 5. Ret til fuld pension for personer over 67 år er betinget af mindst 40 års fast bopæl her i riget.

Stk. 2....

Stk. 3. Når en førtidspensionist overgår til folkepension fra det fyldte 67. år, udbetales pensionen med samme antal fyrretyvendedele som det, hvormed pensionen hidtil har været udbetalt.

§ 6. Ret til fuld pension for personer under 67 år er betinget af, at bopælstiden udgør mindst 4/5 af årene fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Stk. 2....

§ 10. Ved opgørelse af bopælstid medregnes kun bopælsperioder mellem det fyldte 15. og det fyldte 67. år. Flere bopælsperioder sammenlægges, og den samlede bopælstid nedsættes til nærmeste hele antal år. Ved beregning af forholdet i § 6, stk. 2, afrundes de nævnte tider dog til nærmeste hele antal måneder.

§ 12. Folkepension, der består af grundbeløb og pensionstillæg, kan udbetales til personer, der er fyldt 67 år.

§ 13. Førtidspension kan udbetales til personer i alderen fra 18 til 67 år i form af

1)...

§ 14....

Stk. 2. Mellemsste førtidspension kan tilkendes

- 1) personer i alderen fra 18 til 60 år, hvis erhvervsevne er nedsat med omkring 2/3, og
- 2) personer i alderen fra 60 til 67 år, hvis erhvervsevne er nedsat i det omfang, der er nævnt i stk. 1.

Stk. 3. Forhøjet almindelig førtidspension eller almindelig førtidspension kan tilkendes

- 1) personer i alderen fra 18 til 67 år, hvis erhvervsevne er nedsat på grund af helbreds-mæssige forhold med mindst halvdelen,

- 2) personer i alderen fra 18 til 67 år, hvis erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, uden at nedsættelsen alene skyldes helbredsmæssige forhold, og
- 3) personer i alderen fra 50 til 67 år, når sociale og helbredsmæssige forhold taler for det.

Stk. 4....

§ 16. Bistandstillæg kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 67 år sammen med pension. Tillæg kan tilkendes personer, der er blinde eller stærkt svagsynede, eller hvis invaliditet medfører, at pågældende stadig må have personlig bistand af andre.

Stk. 2....

§ 18. Invaliditetsydelse kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 67 år, der ikke modtager anden pension, men som ville have ret til højeste eller mellemste førtidspension, hvis de ikke havde erhvervsmæssigt arbejde, jf. § 15. Invaliditetsydelse kan også tilkendes personer, der på grund af alvorlig høreskade har svære kontaktvanskeligheder.

§ 20. Ansøgning om pension indgives til kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal udsende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende fylder 67 år.

§ 37. Personer, der har ret til førtidspension eller invaliditetsydelse, overgår uden ansøgning fra den 1. i måneden efter det fyldte 67. år til at modtage folkepension. Personer, der ved overgangen modtog bistands- eller plejetillæg, bevarer disse tillæg.

§ 52. Staten afholder kommunernes udgifter til pension efter §§ 12 og 16 til personer, der er fyldt 67 år. Kommunernes udgifter til pension efter §§ 14, 16 og 18 til personer under 67 år afholdes af staten med 50 pct.

Stk. 2....

§ 28....

Stk. 3. Til indtægtsgrundlaget efter stk. 1 og 2 foretages følgende fradrag og tillæg:

- 1) Fradrag for skattepligtig pension efter denne lov og fradrag for skattepligtig pension udbetalt efter lovgivningen i en EØS-medlemsstat og omfattet af og beregnet efter forordning nr. 1408/71 samt for pension udbetalt efter lovgivningen i et land, med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension.
- 2) Socialministeren fastsætter nærmere regler for, hvorledes fradrag for pensioner som nævnt i nr.1, der ikke er skattepligtige her i landet, skal fradrages.
- 3) Pension udbetalt efter lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension fradrages.
- 4) Tillæg for fiktiv indtægt af beløb, hvormed pensionisten har forringet sin økonomiske stilling ved bortgivelse eller lignende dispositioner i løbet af de seneste 10 år. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler herom.
- 5) Ophørsstøtte efter lov om ophørsstøtte til jordbrugere og lov om ophørsstøtte til erhvervsfiskere fradrages.

Stk. 4....

§ 29....

Stk. 2. For en pensionist, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension, ses der ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg bort fra ægtefællens eller samleverens indtægter op til 10.000 kr., hvis disse indtægter hidrører fra personligt arbejde, delpension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn, delecterløn eller overgangsydelse. Overstiger ægtefællens eller samleverens indtægter, jf. 1.pkt, herefter 135.000 kr., ses der bort fra indtægter, der overstiger dette beløb op til en indtægt på 170.000 kr.

Stk. 3...

§ 31. Grundbeløb nedsættes med 60 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. §§ 27 og 28.

Stk. 2....

3. I § 28, *stk. 3, nr. 1*, indsættes efter »lovgivningen i en« : »anden EU/«.

4. I § 28, *stk. 3*, indsættes som nr. 6:

»6) Sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp, der er udbetalt for samme periode, hvori der foretages efterbetaling af pension, jf. § 32, *stk. 1*, fradrages.«.

5. I § 29, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår: »delecterløn«.

6. § 31, *stk. 1*, affattes således:

»*Stk. 1.* Grundbeløb til folkepensionister nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 27. Grundbeløb til førtidspensionister nedsættes med 60 pct. af indtægtsgrundlaget, jf. § 28.«.

§ 44. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om frakendelse eller overflytning til anden pension,

- 1) hvis der er sket en væsentlig forbedring eller forringelse af erhvervsevnen, jf. § 15,
- 2) hvis den personlige arbejdsindtægt for en pensionist, der har fået tilkendt pension efter § 14, stk. 1-2 og stk. 3, nr. 1 og 2, vedvarende overstiger et beløb svarende til det dobbelte af grundbeløbet for enlige, jf. dog § 15, stk. 3, eller
- 3) hvis betingelserne for pension efter § 14, stk. 3, nr. 2 og 3, i øvrigt ikke længere er opfyldt. Tilsvarende gælder for bistands- og plejetillæg og invaliditetsydelse, jf. § 16 og § 18.
Stk. 2....

§ 49. Ved fastsættelse af pension anvendes følgende beløb:

- 1) Grundbeløb efter §§ 12 og 13 udgør 44.328 kr. årlig.
- 2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, stk. 5, og § 28, stk. 5, udgør 106.700 kr. for enlige, 127.700 kr. for gifte.
- 3) Pensionstillæg efter §§ 12 og 13 udgør for enlige, jf. stk. 2, 2. pkt., 19.476 kr. årlig og for andre 19.476 kr. årlig.
- 4) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for pensionstillæg efter § 29, stk. 3, udgør 41.600 kr. for enlige, 83.300 kr. for gifte og samlevende.
- 5) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for personligt tillæg efter § 29, stk. 4, udgør 10.900 kr. for enlige og 21.900 kr. for gifte og samlevende.
- 6) Invaliditetsbeløb efter § 13, nr. 1 og 2, udgør 21.576 kr. årlig, dog 18.360 kr., hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1 eller 2, eller invaliditetsydelse.

7. I § 44, stk. 1, nr. 2, udgår: »for enlige«.

8. I § 49, stk. 1, nr. 1, ændres »44.328« til: »48.024«.

9. § 49, stk. 1, nr. 2, affattes således:

- »2) Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 27, stk. 5, udgør 204.100 kr. Fradragsbeløb i den opgjorte indtægt for grundbeløb efter § 28, stk. 5, udgør 204.100 kr. for enlige og 138.400 kr. for gifte.«.

10. § 49, stk. 1, nr. 3, affattes således:

- »3) Pensionstillæg efter §§ 12 og 13 udgør for enlige, jf. stk. 2, 2. pkt., 47.616 kr. årlig og for andre 21.468 kr. årlig.«.

11. I § 49, stk. 1, nr. 4, ændres »41.600« til: »45.000« og »83.300« til: »90.300«.

12. I § 49, stk. 1, nr. 5, ændres »10.900 til«: »11.800« og »21.900« til: »23.700«.

13. I § 49, stk. 1, nr. 6, ændres »21.576« til: »23.364« og »18.360« til: »19.896«.

- 7) Invaliditetsydelse efter § 18 udgør 21.684 kr. årlig, dog 17.616 kr. årlig, hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1 eller 2, eller invaliditetsydelse.
- 8) Erhvervsudtygthedsbeløb efter § 13, nr. 1, udgør 29.772 kr. årlig, dog 21.540 kr., hvis pensionistens ægtefælle modtager førtidspension efter § 14, stk. 1.
- 9) Førtidsbeløb efter § 13, nr. 3, udgør 11.256 kr. årlig.
- 10) Bistandstillæg efter § 16, stk. 1, udgør 22.524 kr. årlig.
- 11) Plejetillæg efter § 16, stk. 2, udgør 44.940 kr. årlig.
- 12) Minimumsbeløb for udbetalt pension efter § 31, stk. 4, udgør 1/40 af grundbeløbet.
14. I § 49, stk. 1, nr. 7, ændres »21.684« til: »23.496« og »17.616« til: »19.080«.
15. I § 49, stk. 1, nr. 8, ændres »29.772« til: »32.244« og »21.540« til: »23.328«.
16. I § 49, stk. 1, nr. 9, ændres »11.256« til: »12.204«.
17. I § 49, stk. 1, nr. 10, ændres »22.524« til: »24.408«.
18. I § 49, stk. 1, nr. 11, ændres »44.940« til: »48.696«.

Stk. 2. Ved fastsættelse af pensionen anses gifte og samlevende som enlige, hvis samlivet mellem parterne er ophævet. Personer, der lever i et samlivsforhold, betragtes ikke som enlige ved udbetaling af pensionstillæg, jf. stk. 1, nr. 3.

Stk. 3. De beløb, der er nævnt i stk. 1, samt §§ 69-72, reguleres een gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Reguleringen sker 1. gang den 1. januar 1995.

Stk. 4....

Stk. 5. Pensionstillæg til andre, jf. stk. 1, nr. 3, forhøjes den 1. januar 1999 med 360 kr. og den 1. januar 2000 med yderligere 360 kr. Beløbene i 1. pkt. reguleres med satsreguleringsprocenten, jf. stk. 3, og reguleres første gang den 1. januar 1999.

§ 69. For enlige kvinder, der den 30. juni 1975 har opsat begæring om folkepension, udbetales ventetillæg med følgende beløb, jf. § 49:

Ved opsættelse til det fyldte 65. år 792 kr. årlig.

19. I § 49, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »pensionstillæg, jf. stk. 1, nr. 3«: », ved opgørelse af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personligt tillæg, jf. § 29 og ved fradrag i den opgjorte indtægt efter stk. 1, nr. 4 og 5«.

20. I § 49, stk. 3, 2. pkt., ændres »1995« til: »2000«.

21. § 49, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Pensionstillæg til andre, jf. stk. 1, nr. 3, forhøjes den 1. januar 2000 med 360 kr. Beløbet i 1. pkt. reguleres med satsreguleringsprocenten, jf. stk. 3, 1. pkt., og reguleres første gang den 1. januar 1999.«.

22. I § 69, stk. 1, 2. pkt., ændres »792« til: »864«.

Ved opsættelse til det fyldte 67. år 1.716 kr. årlig.

For enlige kvinder, som inden 1. april 1960 har modtaget ventetillæg, eller som ville have ret til ventetillæg, hvis begæring om ventetillæg var fremsat inden 1. april 1960, er aldersgrænserne dog henholdsvis det 67. år og det 70. år.

For enlige kvinder, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da hun begyndte at modtage folkepension.

Stk. 2. For andre personer, der har opsat begæring om folkepension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 1, udbetales ventetillæg med følgende beløb, jf. § 49:

Ved opsættelse til det fyldte 70. år 2.412 kr. årlig.

Ved opsættelse til det fyldte 72. år 3.492 kr. årlig.

For personer, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da pågældende begyndte at modtage folkepension. For ægtepar regnes dog med den ældste ægtefælles alder, da ægtefællerne eller en af dem begyndte at modtage folkepension.

Er pensionen begæret før 1. april 1960, erstattes nævnte aldersgrænser med opsættelse i henholdsvis 2 og 5 år.

Stk. 3...

§ 70. Alderstillæg udbetales til pensionister, der er fyldt 80 år før den 1. april 1971. Tillægget udgør 3.360 kr. årlig, jf. § 49.

§ 71. Invaliditetstillæg udbetales til folkepensionister, som har ret til tillægget den 1. oktober 1984. Tillægget udgør 4.776 kr. årlig, jf. § 49, og indtægtsreguleres efter § 28 og § 31, stk. 1.

§ 72. Husligt bistandstillæg udbetales til folkepensionister og invaliditetsydelsesmodtagere, som har ret til tillægget den 1. oktober 1984. Tillægget udgør 7.956 kr. årlig, jf. § 49.

23. I § 69, stk. 1, 3. pkt., ændres »1.716« til: »1.860«.

24. I § 69, stk. 2, 2. pkt., ændres »2.412« til: »2.616«.

25. I § 69, stk. 2, 3. pkt., ændres »3.492« til: »3.780«.

26. I § 70, 2. pkt., ændres »3.360« til: »3.648«.

27. I § 71, 2. pkt., ændres »4.776« til: »5.184«.

28. I § 72, stk. 1, 2. pkt., ændres »7.956« til: »8.616«.

§ 72 b. Til enlige personer, der i december 1993 modtog invaliditetsydelse samt bistands- eller plejetillæg efter § 18, jf. §§ 16 og 49, stk. 2, 2. pkt., udbetales et tillæg, der årlig udgør 24.468 kr. Tillægget reguleres efter reglerne i § 49, stk. 5, jf. stk. 6, og udgiften hertil afholdes efter reglerne i § 52, stk. 1, jf. § 14 i lov nr. 399 af 6. juni 1991 om ændring af den sociale styrelseslov og lov om social pension m.v. (Omlægninger af regler om tilkendelse af førtidspension, refusionssatser og ankestrukturen m.v.).

§ 72 c....

Stk. 3. Beløbene i stk. 1 reguleres ikke efter reglerne i § 49, stk. 5 og 6. Udgiften til tillæg afholdes af staten.

29. I § 72 b, stk. 1, ændres i 1. pkt. »24.468« til: »26.508«, og i 2. pkt. ændres »stk. 5, jf. stk. 6,« til: »stk. 3, jf. stk. 4,«.

30. I § 72 c, stk. 3, 1. pkt., ændres »stk. 5, jf. stk. 6,« til: »stk. 3, jf. stk. 4,«.

Til lovforslag nr. L 175. Skriftlig fremsættelse (5. februar 1999)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Nedsættelse af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år m.v.).

(Lovforslag nr. L 175).

Lovforslaget fremsættes som led i aftalen om finansloven for 1999 mellem regeringen og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti og skal ses som et element i regeringens samlede forslag om justering af tilbagetrækningsreglerne.

Efter gældende regler kan folkepension udbetales til personer, der er fyldt 67 år. Det foreslås, at folkepensionsalderen nedsættes til 65 år for alle, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere. Hermed tilpasses folkepensionsalderen i højere grad tilbagetrækningsmønsteret blandt ældre på arbejdsmarkedet, hvor relativt få 65-66 årige er i arbejde.

For at øge den økonomiske tilskyndelse til at bibeholde beskæftigelse efter overgang til folkepension foreslås det, at indtægtsregulering for arbejdsindkomst i folkepensionens grundbeløb sænkes fra 60 pct. til 30 pct., og at fradragsbelø-

bet gøres ens for gifte og enlige. Fradragsbeløbet fastsættes svarende til det gældende niveau for enlige. Den mere lempelige indtægtsregulering gælder for alle nuværende som kommende folkepensionister.

En konsekvens af forslaget om nedsættelse af folkepensionsalderen er, at personer, der modtager førtidspension, vil overgå til folkepension to år tidligere. Det foreslås derfor, at personer, der har fået tilkendt førtidspension med virkning fra før den 1. juli 1999, og som modtager forhøjet almindelig førtidspension, mellemste førtidspension eller højeste førtidspension umiddelbart inden overgangen til folkepension, bevarer de særlige tillæg, der er forbundet hermed, som 65 og 66-årige. Det drejer sig om følgende tillæg (førtidspensionstillæg): Førtidsbeløb, invaliditetsbeløb og/eller erhvervsudygtighedsbeløb.

Det vil nærmere blive overvejet, hvorledes fremtidige førtidspensionister kan kompenseres.

Om de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget skal jeg henvise til lovforslagets bemærkninger.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale lovforslaget til Tingets hurtige og velvillige behandling.